

Paraša: Va-jigaš

5 680 písmen

1 480 slov

106 veršů

178 řádek

Žádná micva

אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַם-עִלָּה
וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל-עֵינַיִךָ:

Já s tebou sestoupím do Egypta a já tě také vyvedu, a Josef položí svou ruku na tvé oči.

Sidra pro tento týden: Va-jigaš**1. alija (Be-rešit 44:18–30)**

Jehuda předstoupí před Josefa a vypráví mu, jak jejich otec Ja'akov odmítal nejmladšího syna Binjamina pustit do Egypta s ostatními. Jak nakonec souhlasil pod podmínkou, že se Binjamin vrátí. Jehuda Josefovi vysvětluje, že jeho otec už o jednoho syna přišel a ztrátu dalšího by nepřežil.

Myslíte si, že Jehuda měl alespoň trošku tušení o tom, kdo před ním stojí? Proč?

2. alija (44:31–45:7)

Jehuda dále obhajuje svou prosbu. Otce nemůže zklamat a kdyby se Binjamin, za kterého se zaručil, nevrátil, nemohl by se před ním vůbec ukázat. Josef nařídí všem Egypťanům, aby opustili místnost, a rozpláče se poté, co se bratrům přizná, kdo je. Josef se bratrů ptá, zda-li je jejich otec ještě naživu. Bratři jsou ohromeni. Zároveň je Josef ujišťuje, že není třeba žádných výčitek, dokonce ani za to, že jej prodali do Egypta, neboť tím Bůh zařídil, že Egypt, ale i Ja'akov a jeho synové přežijí hladomor.

3. alija (45:8–18)

Josef pošle své bratry k Ja'akovovi a pozve jej i s celou rodinou do Egypta, aby se usadil v zemi Gošen, kde mají přežít zbývajících pět let hladomoru. Josefovo počínání schválí i faraon.

4. alija (45:19–27)

Bratři se vydají na cestu zpět do Kenaanu. Když Ja'akovovi řeknou, že Josef je stále naživu a jak mocného postavení dosáhl, Ja'akov nejprve odmítne zprávě uvěřit. Teprve když spatří všechny vozy s dary, které Josef poslal, je konečně šťasten, protože se se svým ztraceným synem ještě setká.

Když Josef prozradí svým bratrům svou totožnost, požádá je, aby přivedli rozvětvenou rodinu do Egypta a řekli jejich otcí o jeho velikosti v Egyptě (45,9–13). Proč si my-

slíte, že pro Josefa bylo důležité, aby se Ja'akov o jeho skvělém postavení dozvěděl právě v tento okamžik?

5. alija (45:28–46:27)

Ja'akov sestoupí do Egypta. Cestou obětuje Bohu v Beerševě, kde k němu Bůh promluví a ujistí ho, že bude s ním, i když sestoupí do Egypta, kde z Jisra'ele učiní velký národ. Následuje výčet synů Jisra'ele a jejich potomků, kteří sestoupili do Egypt.

V rámci sestupu do Egypta nám Tóra podává seznam všech Ja'akovových pokrevních příbuzných, kteří odešli do Egypta. K čemu takový seznam (namísto jednořádkového popisu) slouží?

6. alija (46:28–47:10)

Ja'akov a Josef se setkají v Gošenu. Josef představí faraonovi své bratry a svého otce. Faraon dává Jisra'eli zemi Gošen k užívání a Ja'akov žehná faraonovi.

7. alija (47:11–27)

Jisra'el se usadí v Gošenu a Josef se dále stará o svou rodinu. Hladomor doléhá už i na Egypt. Obilí, které Josef doposud prodával, je sice stále na skladě, ale lidé už nemají peníze. Josef jim tedy prodá obilí výměnou za jejich stáda. Další rok, kdy už lid nemá vůbec nic a stále hladoví, skoupí Josef výměnou za jídlo od Egypťanů veškerou půdu pro faraona. Pouze kněží svou půdu nemusí prodat. Poté Josef oznámí, že tímto skoupil veškerý lid a půdu pro faraona. Rozdá jim obilí a nařídí, aby lidé jednu pětinu z něj odevzdali faraonovi a zbytek měli jako osivo a obživu. Tak vznikl zákon, který byl v Egyptě platný i nadále.

Haftara (Jechezkel 37:15–28)

V haftare prorok Jechezkel předpovídá budoucí opětovné spojení všech kmenů, Jehudy i Josefa (Josef symbolizuje severní kmeny). Jisra'el bude jedním národem, už se nikdy nerozdělí království, nebude hřešit, jejich králem bude David a usídli se v zemi, kterou Bůh přísahal Ja'akovovi.

Jehuda a Josef

„... aby v tvé ruce byly sjednoceny jako jedna hůl.“ (Jechezkel 37:17)

Jechezkel, třetí z pozdějších proroků, sděloval své poselství v krutých dobách babylónského exilu. Tam hovořil o navrácení židovského národa do jeho vlasti, přirovnával jej k suchým kostem, které budou znovu oživeny, a v haftaře tohoto týdne předpovídá smíření dvou biblických židovských národů, severního Jisra'elského a jižního judského království, sjednocené pod vládou jediného davidovského krále: „Stalo se ke mně slovo Hospodinovo: „Ty člověče, vezmi jednu hůl a napiš na ni: Jehudova a synů Jisra'ele, jeho spojenců, a vezmi ještě jednu hůl a napiš na ni: Josefova, hůl Efraima a jeho spojenců, celého domu Jisra'ele. A přilož je k sobě jednu ke druhé, aby v tvé ruce byly sjednoceny jako jedna hůl.“ (37:16-17)

Toto Jechezkelovo podobenství má samozřejmě symbolizovat budoucí sjednocení rozděleného národa. V Jechezkelově době už severoizraelské království několik staletí neexistovalo. Sjednocení severních kmenů a Judska se stávalo čím dál víc vysněným eschatologickým cílem. Je s podivem, že prorok toto spojení popisuje zrovna přiložením dvou holí k sobě, aby byly jako jedna hůl. Jen jako? Proč Bůh prorokovi nenařídil, aby zkrátka napsal na jednu hůl „Jehuda a Josef“? Možná nás (jak se domnívá *Bejt Ja'akov*) toto podobenství učí, že tyto dva kmeny budou vždy odděleny, nikdy nebudou stejné. Až se naplní prorocství, pak se jejich vzájemný vztah změní, jak je psáno: „Efrajim nebude žárlit na Jehudu a Jehuda nebude utlačovat Efrajima.“ Ale to neznamená, že by se stali jedním kmenem. Spíše to bude tak, že jeden druhého si naučí vážit za to dobré, a nebudou u sebe navzájem hledat chyby.

Jehuda a Josef představují dva charaktery, které jsou stejně potřebné. Dokonce natolik, že zůstanou svébytnými i za předpokladu, že budou stále odděleni jeden od druhého. Rabi Naftali Cvi Berlin přirovnával Jehudu k těm Židům, kteří jsou spjatí s Tórou a židovskou identitou, zatímco Josef díky své záchraně Egypta *gmilut chasadim* (konání skutků milosrdenství bez ohledu na národnost či hranice). Jestliže nám prorok říká, že tyto dva aspekty mají být blízko u sebe a být jako jeden, snaží se nám možná naznačit, abychom se skutečně snažili činit svět lepším bez ohledu na to, komu to dobré prokážeme, ale abychom zároveň nikdy nezapomněli na to, kým jsme. Náš impuls k „nápravě“ světa nelze oddělit od našich potřeb a tradic a lepší svět nelze budovat na úkor Jisra'ele. O univerzální cíle lze usilovat i bez toho, abychom museli na své židovství rezignovat. Tóra a *gmilut chasadim* se totiž skvěle doplňují.

